

ІВАНЧУК Олекса Михайлович (псевд. і крипт.: Подорожній, О. Ів.; 18. 03. 1882, с. Тростянець, нині Снятин. р-ну Івано-Фр. обл. — 1920) — фольклорист, етнограф, педагог. Навч. у Станіслав. (нині Івано-Франківськ, 1897–1900) та Львів. (1900–02) учител. семінаріях, на філол. факультеті Львів. університету. Працював у б-ці НТШ та ред. «ЛНВ», брав участь у виданнях товариства «Просвіта», учителював. 1914 вступив до лав УСС, був організатором добровольців Косівщини. Від 1914 — четар УСС. Вступив до УГА, брав участь у боях з польс., більшов. і денікін. частинами. Заарешт.

чекістами. Загинув по дорозі з табору в Кожухові на Соловки (РФ). Автор нарисів, оповідань («З дороги життя» // «ЛНВ», 1906, т. 34; «Сніжок паде» // «Неділя», 1911, ч. 7); статей на екон. та культ.-осв. теми, зокрема «В справі піднесення домашнього промислу» («ЛНВ», 1905, т. 29), «Із ниви нашого шкільництва» (там само, 1906, т. 36). Друкувався у ж. «Учитель». У ст. «В справі музею Гуцульської штуки» («Діло», 1904, 3 серп.) обґрунтував потребу заснування Музею гуцул. мистецтва у Косові або Коломиї. Записував нар. приповідки, оповідання, пісні, казки, матеріали з нар. медицини, демонології, звичаї, обряди. Перекази про опришків, тютюнарів опублікували І. Франко та В. Гнатюк («Етногр. зб.», Л., т. 26, 28, 37–38), «Зап. НТШ» (Л., 1915, т. 122). Займався етногр. вивченням Гуцульщини, збирав експонати для етногр. відділу музею НТШ у Львові. Підтримував творчі зв'язки з В. Гнатюком, М. Грушевським, І. Франком. Рукописи записів фольклор. матеріалів І. зберігаються в Нац. музеї літ-ри та ІМФЕ НАНУ (обидва — Київ).

Рекомендована література

1. Качкан В. Фрагменти до життєпису Олекси Іванчука // Джерела: Наук.-метод. вісн. Ів.-Ф., 1999. № 4;
2. Наконечна З. Іванчук Олекса Михайлович // Укр. журналістика в іменах. Л., 2008. Вип. 15.

П. І. Арсенич

Бібліографічний опис:

Іванчук Олекса Михайлович / П. І. Арсенич // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-13504>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).